

SPOL IN ZNANOST NA ZRC SAZU

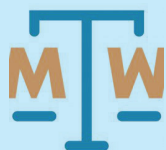
9

Dobrodošli na Novičniku Spol in znanost na ZRC SAZU!

Novičnik vas redno obvešča o dejavnostih

Inštituta za spominske in kulturne študije ZRC SAZU in ZRC SAZU
na področju raziskovanja spolov in enakih možnosti v akademski sferi.
Na inštitutu trenutno izvajamo dva projekta iz okvira **HORIZON 2020**,
projekt **R&I PEERS** in projekt **ACT**.

Junij 2020

European
Commission

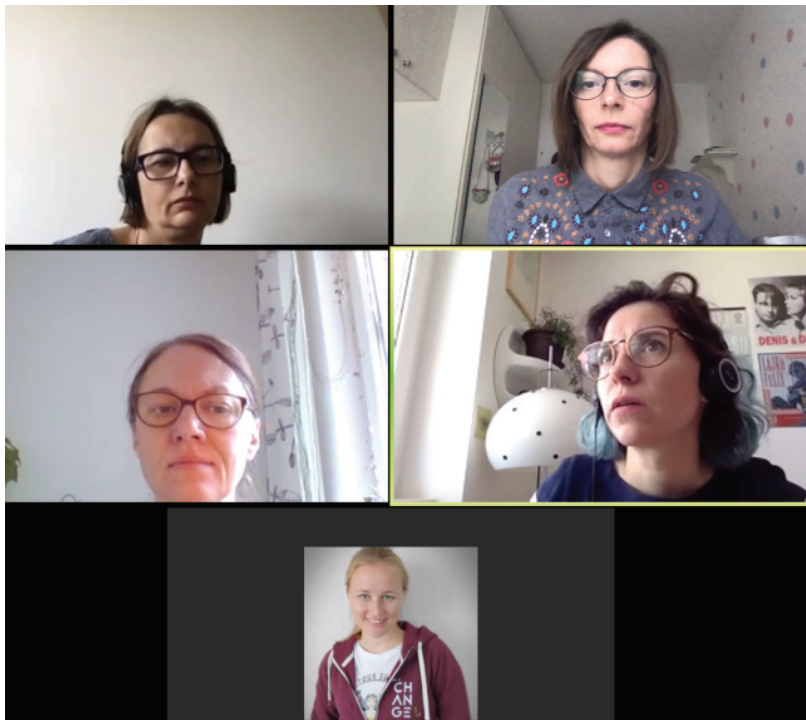
Horizon 2020
European Union funding
for Research & Innovation

ZGODILO SE JE

Spletni delavnici skupine Alt+G

Skupina za vzpostavljanje alternativnih infrastruktur za enakost spolov v akademskih ustanovah – Alt+G je imela v prvi polovici maja dva spletna sestanka v okviru delavnic za utrjevanje skupine (Consolidation workshops), katere dejavnosti potekajo v okviru projekta [ACT – Skupnosti prakse za pospeševanje enakosti spolov in institucionalnih sprememb v evropski znanstvenoraziskovalni sferi](#).

Prvo srečanje je bilo posvečeno seznanjanju s spletnimi orodji, ki so na voljo v projektu ACT, ki lahko članicam_om skupine pomagajo priti do koristnih informacij (npr. internetni portal [GenPORT](#)) ali [blog](#) skupine Alt+G, kamor je mogoče posredovati informacije o sorodnih projektih/dejavnostih. V drugem delu srečanja smo se posvetili analizi vprašalnika [Gender Equality Audit and Monitoring \(GEAM\)](#), ki ga razvijamo v okviru projekta. V načrtu je tudi prevod vprašalnika v slovenščino ter prilagoditev slovenskemu akademskemu okolju. Vprašalnik med drugim poskuša zajeti različne izkušnje med zaposlenimi ženskami in moškimi na akademskih institucijah (npr. delitev neplačanega, nevidnega ali »emotivnega« dela).

Fotografija s prvega srečanja

Drugo srečanje je bilo oblikovano kot SDD (Structured Democratic Dialogue) delavnica, ki jo je vodil Andreas Andreou iz organizacije [Future Worlds Center](#) s Cipra. Delavnica je bila namenjena pospeševanju delovanja skupine, boljšemu sodelovanju med članicami ter spodbujanju skupnih prizadevanj za institucionalne spremembe v smeri enakosti spolov. Poseben poudarek delavnice je bil na vplivu pandemije Covid-19 na delovanje skupine ter načrtovanju prihodnjih skupnih dejavnosti.

Razvija se vprašalnik o enakosti spolov v znanstvenem okolju

Kot smo že omenili, znotraj projekta ACT nadaljujemo z razvijanjem slovenske različice vprašalnika [Gender Equality Audit and Monitoring \(GEAM\)](#). Gre za vprašalnik o dožemanju enakosti spolov med zaposlenimi na akademskih institucijah v kontekstu delovnega okolja. GEAM vprašalnik je predelana različica ankete [Athena Survey of Science, Engineering and Technology \(ASSET\)](#), ki jo je leta 2016 oblikovala partnerska organizacija [Advance Higher Education](#), izvedena pa je bila med znanstveniki_cami s področja STEMM (naravoslovje, tehnologija, inženirstvo, matematika & medicina) na reprezentativnem vzorcu visokošolskih inštitucij v Veliki Britaniji. Raziskava je pokazala, da imajo znanstvenice s teh področjih bistveno več administrativnih in predavateljskih obveznosti (kar pa jim prinese manj priznanj), manj svojega časa lahko posvetijo raziskovanju, ob tem pa imajo več skrbstvenih obveznosti kot njihovi moški kolegi. Tri četrtine žensk iz omenjenega vzorca je bilo mnenja, da je moškim lažje napredovati, pri čemer je skoraj polovica moških mnenja, da pri tem med spoloma ni razlike. Celotni rezultati britanske ankete (oz. njihov [povzetek](#)) so [dostopni na spletu](#). Upamo, da jih bomo v prihodnosti lahko kdaj primerjali s slovenskimi rezultati.

Gender Equality Academy na daljavo

V času, ko so potovanja v tujino skorajda nemogoča, se vrsta dejavnosti prenaša na splet. Tako je organizacija [Gender Equality Academy](#), ki se ukvarja z izobraževanjem o institucionalnih spremembah v smeri doseganja enakosti spolov, svoj program treningov preoblikovala v webinarje. 20. in 27. maja ter 2. junija 2020 se je odvil tridelni participativni spletni trening »[Creating your Gender Equality Plan](#)«, ki ga je vodila [Lorena Pajares](#). Trening je bil namenjen predstavitvi osnovnih konceptov povezanih z enakostjo spolov v znanosti in raziskovanju, ter smernic, kako organizacije zasnujejo, izdelajo in izpeljejo lasten načrt za enakost spolov (t.i. Gender Equality Plan). Na spletni strani GE Academy lahko najdete [posnetke prejšnjih webinarjev](#) ter [ponudbo prihodnjih krajših in daljših odprtih spletnih tečajev](#), oz. delavnic, ki bodo organizirane, ko bo srečevanje v živo spet mogoče.

Gender Equality
GE ACADEMY

GENDER EQUALITY ACADEMY

WEBINARS' SERIES ON GENDER
EQUALITY IN RESEARCH,
INNOVATION AND HIGHER
EDUCATION

GE Academy has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 824585

YouTube

Pandemija Covid-19 in raziskovalno delo iz perspektive spola

Kakor mnogi drugi, tudi raziskovalke_ci zaznavamo negativne učinke pandemije Covid-19. Ti se kažejo predvsem kot posledica razlik v pogojih raziskovalnega dela v času pandemije, ko je delovni proces nemogoče ločiti od družinskega in zasebnega življenja. Raziskovalke in raziskovalce – starše, je pandemija prisilila k hitri reorganizaciji dela in družinskega življenja. Kot opozarja članek v reviji [Nature](#), je na daljši rok pričakovati, da bodo uspešnejši tisti_e raziskovalci_ke, ki jim v času epidemije ni bilo treba skrbeti za otroke in sodelovati pri njihovem šolanju na daljavo. Nastala situacija še zlasti negativno vpliva na znanstvenice, ki morajo raziskovalno delo pogosteje združevati z družinskimi obveznostmi, s skrbjo za otroke in z ostalimi oblikami neplačanega dela. Ogromno raziskovalk namreč poroča o nemogoči nalogi »žongliranja« med raziskovalnim delom in skrbjo za otroke v času karantene. Več si lahko preberete v daljšem prispevku na [naši spletni strani](#).

ZGODILO SE BO

Iz prihajajoče knjige o naših pomembnih znanstvenicah

V okviru projekta [R&I PEERS - Pilotne izkušnje za izboljšanje enakosti spolov v raziskovalnih organizacijah](#), je v pripravi zbornik, z delovnim naslovom *Naše pomembne znanstvenice*. Zbornik bo zajemal prispevke o znanstvenicah, ki so pomembno prispevale k razvoju znanosti na področju nekdanje Jugoslavije. Delčke teh prispevkov bomo redno objavljale v novičniku. Tokrat ponujamo osebni pogled na delo srbske fizičarke Ljiljane Dobrosavljević Grujić (1935–2018), s strani prav tako fizičarke Dragane Popović (Univerza v Beogradu & Center za ženske študije in študije spola, Beograd).

Več kot teoretska fizičarka

...Na področjih, na katerih je delovala (fizika trdnega stanja in superprevodnost), je objavila številne prispevke v mednarodnih in domačih revijah, ki so jih citirali več kot 1.500 krat. Bila je pionirka na področju superprevodnosti in to ne le na našem območju. ... Superprevodnost je bila odkrita v začetku 20. stoletja, teoretske razlage pojava in zlasti njegova praktična uporaba, pa so postali zanimivi šele po drugi svetovni vojni. Tako je ... sodelovala pri razvoju discipline, ki je bila »mlada« tudi v svetovnem merilu. ... Moja poklicna pot ter feministični in državljanski angažma so se križali z življenjsko potjo Ljiljane Dobrosavljević Grujić. Prvič sva se srečali, kar je bilo bolj pomembno zame kakor zanjo, v zgodnjih letih mojega študija fizike. Takrat sem spoznala mlado, pozorno, resno in nadvse strokovno asistentko na osnovnih študijskih predmetih, ki je bila polna razumevanja za nas, zmedene in neprilagojene bruce. Naslednjič sva se srečali leta kasneje, na akcijah upora proti režimu Slobodana Miloševića v devetdesetih letih dvajsetega stoletja. Nekako hkrati sva se znašli tudi v feminističnih združenjih in skupnih prizadevanjih, da bi zgodovino naravoslovja, zlasti fizike in astronomije, približali širšemu krogu študentk in študentov predmetov študijev spola. In med vsemi temi dogodki sva se srečevali tudi zasebno, v družinskem krogu in tudi pri njej doma. Tam je paleta obravnavanih tem velikokrat presegala strog okvir fizike in odpirala so se številna vprašanja o zgodovini znanosti in filozofiji naravoslovja. Skozi vsa desetletja je bila v različnih družbenih in političnih okoliščinah ena izmed redkih družbeno angažiranih fizičark in znanstvenic na našem območju, ki so se prizadevale tudi za enakost spolov.

Informacije o štipendijah za raziskovalke_ce na začetku kariere

Pomemben vidik prizadevanj za enake možnosti v vsaki raziskovalni organizaciji je povezan s potrebami raziskovalk_cev na začetku kariere. Zato v novičniku redno objavljamo informacije o štipendijah in ostalih možnostih za raziskovanje v tujini.

V tokratnem novičniku nadaljujemo z informacijami o štipendijah za raziskovalke_ce na začetku kariere. Za več informacij si poglejte predhodne številke novičnika.

- Podoktorsko mesto na Univerzi v Regensburgu (s krajšim delovnim časom, 66%) za eno leto za pripravo vloge za financiran podoktorski/habilitacijski projekt ([preberi več](#)).
- 21 podoktorskih štipendij iz vseh področij na Université libre de Bruxelles v Belgiji ([preberi več](#)).
- Odprte so Marie Skłodowska-Curie štipendije ([preberi več](#)). Poziv iz Univerze na Dunaju za prijavo Marie Curie štipendije ([preberi več](#)).
- National Humanities Center vsako leto sprejme do 40 znanstvenikov_ic iz humanističnih ved iz vsega sveta ([preberi več](#)).